

Nytt nettverk for klima og helse

Norsk nettverk for klima og helse er etablert for å bidra til nødvendige radikale klimatiltak.

Den globale oppvarmingen er omtalt i tidsskriftet *The Lancet* som den største trusselen mot global helse i det 21. århundret (1). Alvorlige helsekonsekvenser som predikeres er sykdom på grunn av sviktende vannforsyning, tørke og sviktende matproduksjon, mer ekstremt vær, hetebølger, flom, havstigning og migrasjon. Det haster med radikale klimatiltak for å begrense skadevirkningene på liv og helse (2). For å bidra til dette er *Norsk nettverk for klima og helse* etablert (3).

Formålet med nettverket er å informere om helsekonsekvensene som vil følge av klimaendringene og hvordan disse best kan forebygges og håndteres. Videre ønsker vi å engasjere til miljømessig ansvar ved å redusere personlig CO₂-utslipp og ta initiativ til å stimulere individer, organisasjoner og institusjoner, spesielt innen helsesektoren, til reduserte CO₂-utslipp. Tiltak mot klimaendringene har også helsefordeler, både for den enkelte og for samfunnet. Medlemmene i nettverket oppfordres til å gå foran som gode eksempler ved å forbruke mindre, fly sjeldnere, gå og

sykle mer og bruke offentlig fremfor privat transport. Klimautslipp kan reduseres også ved å bruke video/web ved møter og kurs, reise på færre konferanser og unngå lange flyreiser. Medlemmene oppfordres til å sette klimaforandringer på dagsordenen, både privat og på jobb.

På denne måten ønsker vi å bringe helse inn i lokal og global klimadebatt for å påvirke politikere og andre viktige beslutningstakere til å gjennomføre klimatiltak raskt nok til å forebygge alvorlige helsekonsekvenser. Nettverket utgir det elektroniske tidsskriftet *Bærekraftig helse* som finnes på nettverkets hjemmeside www.klimaoghelse.com (3).

Klimaendringer kan føre til konsekvenser for liv og helse som i omfang kan sammenliknes med effektene av bruk av atomvåpen. Leger har ledet an i kampen mot atomvåpen og bidratt til en betydelig nedrustning. Som helsearbeidere har vi et liknende ansvar for å hindre at klimaendringene får alvorlige konsekvenser. Melder du deg inn i Norsk nettverk for klima og helse, kan du bidra til dette.

Lars T. Fadnes

klimaoghelse@fadnes.net

Gunnar Kvåle

Senter for internasjonal helse
Universitetet i Bergen
Postboks 7804
5020 Bergen

Unni Gopinathan

Norsk medisinstudentforening

Britt Grethe Randem

Avdeling for miljø- og yrkesmedisin
Oslo universitetssykehus

Guro Steine Letting

Fredrikstad kommune

Oppgitte interessekonflikter: Ingen

Litteratur

1. Costello A, Abbas M, Allen A et al. Managing the health effects of climate change. *Lancet* 2009; 373: 1693–733.
2. The German Advisory Council on Global Change (WBGU): Climate change: Why 2°C? WBGU: Berlin, 2009. www.wbgu.de/wbgu_factsheet_2_en.html [7.12.2010].
3. Norsk nettverk for klima og helse. www.klimaoghelse.com [7.12.2010].

Mottatt 15.11. 2010, første revisjon innsendt 9.12. 2010, godkjent 6.1. 2011. Medisinsk redaktør Anne Kveim Lie.

Overleger og medier

Lederen i Norsk overlegeforening har oppfordret overlegene til boikott av pressen. Det er uansvarlig fagforeningspolitikk.

Leder i Norsk overlegeforening og vise-president i Legeforeningen, Arne Laudal Refsum, er indignert over at to overleger ved Nordlandssykehuset er blitt gjengitt med navn og bilde i en sak om feiloperasjoner ved sykehuset. Om det var riktig, kan selvsagt diskuteres. Og eventuelt påklages. Det er gjort.

Pressens faglige utvalg (PFU), som er rette instans for slike klager, har uttalt seg om saken og finner ikke grunn til å kritisere VG, Avisa Nordland, Aftenposten eller NRK for måten de har dekket den på. PFU konkluderer med at verken de tre avisene eller NRK har brutt god presseskikk (1).

Også dette kan man være uenig i. Diskusjonen om identifisering av helsepersonell som har fått faglig kritikk vil fortsette. Men Refsum går lenger. I sitt julebrev til Overlegeforeningens medlemmer skriver han følgende: «Mitt råd til Ofs medlemmer etter denne kjennelsen er: Ikke still opp i verken Nordlys (sic: Avisa Nordland) eller VG i andre saker heller, ikke svar på forespørs-

ler om medisinske spørsmål, det kan bli brukt mot deg» (2). I en e-post til meg – og alle andre medlemmer i Overlegeforeningen – 11.1. 2011 forsøker han å begrunne og klargjøre sitt syn (3). Han har en dårlig sak. Og han lykkes dårlig. Riktignok formulerer han seg litt vagere. Men hovedtanken er den samme. «... dere bør absolutt delta i den offentlige debatten. Men kanskje ikke i VG». Altså boikott.

Dette er uansvarlig fagforeningspolitikk. Refsum går i denne saken langt ut over sitt mandat. Men hva verre er, det er medisinsk uforsvarlig og antakelig uetisk. Når vi blir stilt faglige spørsmål av pressen – og det er det vi snakker om – vil svarene potensielt være viktige ikke bare for samfunnsdebatten, men også for enkeltpasienter. Eksempelene her kan være mange.

Jeg er medlem i Overlegeforeningen. Derfor finner jeg det nødvendig å si: Refsum uttaler seg ikke på vegne av meg. Han er også vise-president i Legeforeningen. Derfor

– for ordens skyld: Han uttaler seg heller ikke på vegne av meg som lege. Hvorvidt Legeforeningen stiller seg bak visepresidentens oppfordring til presseboikott, er for øvrig en sak av offentlig interesse.

May Brit Lund

may.brit.lund@rikshospitalet.no

Lungeavdelingen

Hjerte-, lunge- og karklinikken

Oslo universitetssykehus, Rikshospitalet

0027 Oslo

Oppgitte interessekonflikter: Ingen

Litteratur

1. Norsk presseforbund. Ingen fellelser i «kirurgisakene». www.presseforbundet.no/Arkiv/Ingen+fellelser+%22kirurgisakene%22.9UFRzUWu.ips [24.1.2011].
2. Norsk overlegeforening. God Jul i urolige tider. <http://endokrinologi.no/id/167350.0> [24.1.2011].
3. Norsk overlegeforening. God Jul i urolige tider www.legeforeningen.no/id/167350.0 [24.1.2011].

Mottatt 18.1. 2011, godkjent 20.1. 2011. Medisinsk redaktør Anne Kveim Lie.